

Melnplecu klijas *Elanus caeruleus* novērojums – jauna putnu suga Latvijā

EDGARS SMISLOVS,
volodja0791@inbox.lv

Nopietnam putnu vērotājam katru pavasari vismaz vienu reizi vajadzētu aizbraukt uz Kolkasragu vērot putnus. To mēs šogad arī nolēmām darīt kopā ar tēvu, jo pērn rudenī mums ar putnu vērošanu tur ļoti veicās. Kopā šajā pavasarī Kolkā un tās apkārtnē pavadījām divas nedēļas. Izbraucām 26. aprīlī, ievācot datus 3. Latvijas ligzdojošo putnu atlantam, nakšņojām teltī un katru dienu vērojām un ķērām putnus. Kā jau putnu migrācijas pīķī – aprīlī un maijā – daudzu dienu laikā satikām daudz citu putnu vērotāju, un katrs šajā putnu paradīzē atrada sev ko interesantu.

Dienu pirms prombraukšanas visi vērojām putnus pašā raga galā. Līdz rīta vienpadsmitiem lidoja diezgan maz putnu, bet tad sākās pietiekami aktīva plēšputnu migrācija. Tad devos uz slaveno Ūšu plāvu, no kurienes arī parasti visi vēro pāri lidojošos plēšputnus. Gaisā bija daudz klijānu, vienlaicīgi varēja redzēt pat trīsdesmit putnu. Pulksten 12.07 virs baznīcas parādījās kāds divains plēsējs, kas vizuāli neatgādināja pārsvarā lidojošos zvirbulvanagus un klijānus. Ātri uzstādījis teleskopu uz divaino putnu, uzreiz nepārprotami noteicu to kā melnplecu kliju. Tajā pašā brīdī tēva klātbūtnē izspruka arī necenzēta krievu valodas leksika, un kopš tā mirkļa šo putnu es vēroju

caur fotoaparāta aci. Divas minūtes klijā uzriņķoja virs plāvas un tad devās ziemeļu vai ziemeļaustrumu virzienā.

Melnplecu klijā ir 370. savvaļas putnu suga Latvijā (pēc vietnes putni.lv datiem).

Pirmo reizi par šo sugu uzzināju jau savos putnu vērošanas pirmsākumos, kad, šķirstot noteicēju, man atmiņā palika skaistais, baltais putns ar spilgtām, sarkanām acīm, tāds kā mazs dēmons.

Melnplecu klijā ir neliela izmēra plēsīgais putns. Lielākā daļa populācijas sastopama Āfrikas un Dienvidāzijas

tropu apgabalos, taču izplatības areāla fragmenti ir arī Vidusjūras reģionā, tai skaitā Dienvideiropā, piemēram, Spānijā un Portugālē. Sugas areāls pastāvīgi izplešas ziemeļu virzienā. Eiropā putns ligzdo kopš 19. gadsimta vidus. Latvijā melnplecu klijā putnu vērotāju vidū jau tika gaidīta kā iespējamā jaunpienācēja mūsu faunā, jo arī Ziemeļeiropā pēdējos gados novērojumu skaits pieaudzis, tomēr tie bijuši tikai Baltijas jūras reģiona rietumos. Dānijā 2020. gadā ir konstatēti pieci šīs sugas novērojumi, bet Zviedrijā visā vēsturē ir zināmi astoņi šīs sugas sastapšanas gadījumi. Latvijas kaimiņvalstīs melnplecu klijā nav sastapta – līdz šim novēroto putnu sarakstos tā nav iekļauta ne Somijā, ne Igaunijā, ne Lietuvā.

Foto: Edgars Smislovs

Foto: Edgars Smislovs

Melnplecu klijā *Elanus caeruleus* Kolkā, 01.05.2021. Pirmais sugas novērojums Latvijā.

Summary

Black-winged Kite *Elanus caeruleus* – new bird species in Latvia /Edgars Smislovs/

On 1 May, 2021, for the first time a Black-winged Kite *Elanus caeruleus* was observed in Kolka, Latvia. The bird flew North. That is the 370th wild bird species for Latvia.